

Synoniem - antoniem

Betekenis, groep 7-8

Betekenisnetwerk: woordbetekenis, vaktaal, parafrase

Vaktaal is handig!

In de taalmethode staat de volgende instructie bij een invuloefening: "vul een ander woord in dat hetzelfde betekent op de stippelijntjes". Het is eigenlijk een toets en geen oefening, want op zijn Cruijffs gezegd: 'weet je het, dan weet je het' en 'weet je het niet', 'dan weet je het niet'. Immers, de leerling die al weet dat een ander woord voor piano 'klavier' is, die kan het woord zo invullen. Boven de 'oefening' staat: synoniemen. Casper vraagt aan meester Bas waarom er zo'n moeilijk woord gebruikt wordt. Meester Bas legt uit dat ieder vak op school, maar ook specifieke beroepen eigen woorden hebben en dat je dat 'vaktaal' noemt. Vaktaal is heel handig, want je kunt dan met één woord zeggen waar het om gaat. In plaats van 'een woord met dezelfde betekenis', zeg je heel kort 'synoniem'. Zo kun je ook in plaats van 'een woord met een tegenovergestelde betekenis' antoniem zeggen.

De leerlingen gaan een woordspel doen. Ze krijgen 10 rode kaartjes waarop woorden staan. Bij deze woorden horen synoniemen en antoniemen. Deze woorden staan op blauwe kaartjes. Achter ieder rij van rode kaartjes worden twee rijen met blauwe kaartjes gelegd: een rij met synoniemen en een rij met antoniemen (mogen meerdere woorden zijn). De 10 woorden kunnen ontleend worden aan een thema of tekst waar op dat moment mee gewerkt wordt. De leerlingen kunnen het spel in tweetallen spelen.

Bijvoorbeeld:

Woord	Synoniem	Antoniem
Liegen	Jokken	De waarheid spreken

Bron: bewerking van Klein-Tank, M. (2008). Tule-Nederlands. *Inhouden en activiteiten bij de kerndoelen 2006*. Enschede: SLO, 1995.

Twee woorden worden **synoniemen** genoemd als ze (ongeveer) dezelfde betekenis hebben. Voorbeelden: godsdienst-religie, ogenblik-moment, gebeuren-geschieden. <https://taaladvies.net/termen-synoniem/>
Twee woorden zijn elkaars **antoniem** als ze een tegengestelde betekenis hebben. Het woord is afgeleid uit het Grieks: anti ('tegen'), onoma ('naam, benoeming'). <https://nl.wikipedia.org/wiki/>